

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА

ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ»

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **053 «Психологія»**

Освітня програма **«Психологія»**

Статус навчальної дисципліни **обов'язкова**

Мова навчання **українська**

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

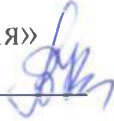
СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
Протокол від 29.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

_____ (підпис)

Вікторія КОРНІЄНКО

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 28.08.2023 № 1

Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 12 с.

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри психології та педагогіки ННІПО ДДУВС, доктор психологічних наук, доцент Корнієнко В.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри психології, ВПНЗ Дніпропетровського гуманітарного університету, доктор психологічних наук, Самойлов О.Є.;
2. Професор кафедри загальної та соціальної психології ДНУ імені Олеся Гончара, доктор психологічних наук, професор Батраченко І.Г.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин:	90 год
Рік підготовки:	1
Семестр:	1/2
Лекції	4 год
Семінарські	2 год
Практичні	2 год
Самостійна та індивідуальна робота	82 год
Підсумковий семестровий контроль:	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях**» є формування у студентів цілісного уявлення про психологічну допомогу в екстремальних ситуаціях; навичок надання екстреної психологічної допомоги і спроможності використовувати теоретичні знання для аналізу і корекції проблем особистості виникаючих в надзвичайних ситуаціях.

Успішне засвоєння програми навчальної дисципліни «**Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях**» з паралельним вивченням, згідно з навчальними планами, таких навчальних курсів, як «Теорія та практика психологічного консультування», «Психодіагностика та психотерапія психогенних розладів» призводить до стимулювання розвитку у здобувачів таких компетентностей як навички міжособистісної взаємодії, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову); здатність до виконання завдань роботи психологічної служби підприємства, установи, навчального або медичного закладу, в пенітенціарній системі та службах МНС.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК3 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК5 - Цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності;
- ЗК7 - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

- СК4 - Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік;
- СК5 - Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології;
- СК7 - Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;
- СК8 - Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;
- СК10 - Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи

психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях;
СК11 - Здатність працювати з кризовими станами клієнтів та надавати психологічну допомогу постраждалим внаслідок кризових травматичних подій.

Пререквізити: всі дисципліни професійної підготовки.

Постреквізити: вміти оптимально використовувати здобуті знання в практиці роботи психолога щодо надання психологічної допомоги в екстремальних ситуаціях.

Програмні результати:

ПРН5 - Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість;

ПРН6 - Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість;

ПРН8 - Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації;

ПРН12 - Здійснювати діагностику психічного, психологічного здоров'я та структурно-логічну обробку інформації щодо придатності особистості до функціонування в особливих умовах, зокрема надзвичайних, екстремальних та кризових.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. ЕКСТРЕМАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ. ПОНЯТТЯ ЕКСТРЕМАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ.

Предмет та основні завдання сучасної екстремальної психології. Класифікація методів дослідження: особливості їх використання в межах екстремальної психології. Система основних понять екстремальної психології: семантичний та феноменологічний аналіз. Поняття екстремальної ситуації. Екстремальна ситуація та екстремальні умови діяльності. Порівняльна характеристика екстремальної, надзвичайної та кризової ситуації. Фактори, що призводять до сприйняття ситуації як екстремальної.

ТЕМА 2. ТИПОЛОГІЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ.

Типи та види екстремальних ситуацій. Обмеження типології екстремальних ситуацій, заснованої на типології надзвичайних ситуацій. Екстремальні ситуації, пов'язані з військовими діями. Екстремальні ситуації, що виникають як наслідок стихійного лиха, аварій та катастроф.

ТЕМА 3. ЕКСТРЕМАЛЬНІ СТАНИ : ПОНЯТТЯ І ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА.

Поняття екстремального стану. Особливості параметрів екстремальних психічних станів. Підходи до виділенню екстремальних психічних станів. Страх, ефект, паніка як первинні стани при впливі екстремальної ситуації: поняття,

форми, види, механізми їх розвитку та наслідки. Стрес, фрустрація і конфлікт як складові екстремального стану. Динаміка розвитку екстремальних станів. Особливості психічної діяльності людини в екстремальній ситуації. Специфічні прояви екстремальної поведінки: «адаптивна активність» та «активна неадаптивність» людини.

ТЕМА 4. ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СЛУЖБ

Організація екстремальної професійно-психологічної підготовки персоналу аварійнорятувальних служб та військовослужбовців. Сучасні психолого-педагогічні технології розвитку професійних якостей персоналу аварійно-рятувальних служб та військовослужбовців для роботи в умовах надзвичайних ситуацій.. Стратегії регуляції професійного стресу працівників «екстремальних» професій. Синдром емоційного вигорання. Психічна адаптація до змінених умов існування. Психологічне забезпечення відновлювального періоду діяльності персоналу екстремальних служб.

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГІЯ ЖЕРТВИ.

Поняття про синдром набутої безпорадності. Клініка психічних розладів у постраждалих від стихійних лих, катастроф. Організація психологічної допомоги постраждалим у вогнищах стихійних лих та катастроф. Психологічні наслідки тероризму. Діагностика психічних розладів і організація психологічної допомоги заручникам. Психологічні наслідки, викликані воєнними діями. Особливості психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям.

ТЕМА 6. ПСИХОДІАГНОСТИЧНІ ЗАХОДИ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ

Психодіагностичні заходи дослідження психічного стану, поведінки людини і групи у екстремальних ситуаціях. Методи вивчення суб'єктивної значущості для людини психогенних ситуацій. Основні методики діагностики кризових станів. Методики визначення ведучих механізмів психологічного захисту. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості. Методика дослідження синдрому емоційного вигорання. Використання проєктивних методів у психології надзвичайних ситуацій. Специфіка діагностики психічних станів у дітей, які пережили екстремальні ситуації.

ТЕМА № 7. МЕТОДИ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ.

Екстрена психологічна допомога: поняття, завдання та особливості застосування. Етичні принципи надання екстреної психологічної допомоги в екстремальній ситуації. Самопоміч при гострих реакціях на стрес. Обмеження при наданні психологічної допомоги в екстремальних ситуаціях.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.2.

Додаток 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок,

вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях» передбачено:

– для заочної форми навчання – екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль 60 балів. Бали за результатами успішного складання заліку 40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях» засобом діагностики знань (успішності навчання) виступає екзамен.

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Здобувач володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі завдання. Відповідь повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки, бездоганно виконує практичні завдання, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Результат виконання роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути ще кращим.
4	Здобувач з розумінням відтворює основні професійні знання та застосовує матеріал при виконанні практичних завдань в стандартних ситуаціях. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією та робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом. Усвідомлено користується додатковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим кваліфікаційним рівнем.
3	Здобувач без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників.

2	Здобувач безсистемно на рівні розпізнання відтворює окремі компоненти професійних знань. Відтворює фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок, які самостійно виправити не може.
1	Здобувач на рівні розпізнання відтворює окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним і кількісним показникам.
0	Відсутність на занятті

Самостійна робота: вирішення 30 тестових завдань в системі СУДН «Moodle», які оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь на питання.

Індивідуальна робота: підготовка рефератів, есе, тез наукової доповіді, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

здобувачів вищої освіти **заочної форми** навчання – 10 балів

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу-максимально 2 бали.
2. Повнота розкриття питання - максимально 2 бали.
3. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки - максимально 2 бали.
4. Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел - 2 бал.
5. Правильність оформлення роботи - максимально 2 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	З а л і к	Екзамен/ диференційований залік	О ц і н к а	Пояснення
90-100	з	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89	х	Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82	в а н о		C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види

				завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	н е з а р а х о	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34	в а н о		F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачено навчальною дисципліною**

- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- СУДН «Moodle»;
- програмне забезпечення MicrosoftPowerPoint;

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

**ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ»**

Освітній ступінь **магістр**
Спеціальність **053 «Психологія»**
на **2023 / 2024** навчальний рік

Форма навчання: ЗАОЧНА Обсяг: **3 кредити ЄКТС (90 годин)**

Навчально-науковий інститут заочного навчання та підвищення кваліфікації

Курс 1 Група **МЗ-ПС-321**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. занят	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Екстремальна психологія. Поняття екстремальної ситуації.	14	2	2	-	-	12
2	Типологія екстремальних ситуацій.	14	2	2	-	-	12
3	Екстремальні стани: поняття і диференціальна діагностика.	14	2	-	2	-	12
4	Методи надання екстреної психологічної допомоги.	14	2	-	-	2	12
5	Психологія жертви	12	-	-	-	-	12
6	Психодіагностичні заходи постраждалих від екстремальних ситуацій	10	-	-	-	-	10
7	Методи надання екстреної психологічної допомоги	12	-	-	-	-	12
Форма підсумкового контролю		Екзамен					
Разом за навчальний рік		90	8	4	2	2	82

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

**Завідувач кафедри
психології та педагогіки**

Вікторія КОРНІЄНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ»

Освітній ступінь магістр
Спеціальність **053 «Психологія»**
на **2023 / 2024** навчальний рік

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, (ст.532).
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.Київ, 2014.
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145- VIII. Київ, 2017.
4. Наказ МВС України «Про затвердження Порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій» від 31.08.2017 №747.
5. Кодекс цивільного захисту України (із змінами і доповненнями, внесеними законами України) від 02.10.2012 №5403-VI.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Серета І.В. Психологічний супровід працівників : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаною формою навчання / І. В. Серета. Миколаїв : Видавець Румянцева Г. В., 2022. 156 с.
2. Савенкова І. І. Військова психологія: навчальний посібник / І. І. Савенкова. Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018. 302 с.
3. Терещенко Л.А. Психологічні особливості військовослужбовців. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ, Том 10. Психологія навчання. Генетична психологія. Політична психологія. Вип. 32. 2018. С. 84 – 92
4. Шевяков О.В. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Психологічний супровід працівників силових структур» . Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022.45 с.
5. Практичний посібник для медичного закладу при організації допомоги госпіталізованим хворим на COVID-19 (санітарно-епідеміологічні та психологічні аспекти)/ Авторський колектив: О.А.Шевченко, О.В.Шевяков та ін. – Дніпро: Акцент ПП, 2020. – 172 с.
6. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з дисципліни

- «Психологія діяльності в екстремальних умовах» для бакалаврів спеціальності 053 «Психологія» заочної форми навчання / Укл.: О. В. Шевяков. – Дніпро: ДДУВС, 2020. – 22 с.
7. Когнітивна наука: Навч. посібник/ Авторський колектив: Л.М.Деркач, О.В.Шевяков, І.А.Бурлакова та ін. – К.: Кондор, 2021. – 320 с.
  8. Психологічне забезпечення педагогічної майстерності: Навч.-методичний посібник / Авторський колектив: І.А.Бурлакова, О.В.Шевяков, Н.О.Євдокимова та ін. – К.: Кондор, 2020. – 276 с.
  9. Ісаєва С. Адаптація здобувачів вищої освіти до навчання в екстремальних умовах / Магістерські студії.: [Матеріали першої науково-практичної конференції кафедри психології та педагогіки «Актуальні проблеми психологічної науки у XXI столітті: погляд у майбутнє» 15 грудня 2020 р.]. – Дніпро: ДДУВС., 2020. – Вип.1. – С.28-32.
  10. Стояцька Г. Психологічні чинники готовності до сприйняття змін в аспекті діяльності в екстремальних умовах / Магістерські студії.: [Матеріали першої науково-практичної конференції кафедри психології та педагогіки «Актуальні проблеми психологічної науки у XXI столітті: погляд у майбутнє» 15 грудня 2020 р.]. – Дніпро: ДДУВС., 2020. – Вип.1. – С.55-59.
  11. Шевяков О.В. Соціально-психологічна підтримка розвитку професіоналізму фахівців. – Сєвєродонецьк.: Вид. СЛУ ім. В.Даля, 2020. – 220 с.
  12. Швалб Ю.М. Психологічні механізми соціалізації особистості в онтогенезі. – Харків: Вид.дім «LiteraNova», 2020. – 214 с.

Інтернет-ресурси:

1. Електронні матеріали з дисципліни «Психологія діяльності» на гугл-диску: <https://drive.google.com/drive/folders/0B5iNmUjRFaxVcFBIVVJ4Uk5oRVU?resourcekey=0-J9iXPTWS98Cdo0gRJvQT8g&usp=sharing>
2. Психологія діяльності в екстремальних умовах (відеокурс): <https://asnovator.com/course/marketing-osnovy-i-practicheskie-instrumenty-699?fbclid=IwAR16TX2Q0xAyRSrrzYxX9BusRjBwA874u8JimeQlqwc2L-Xde2JORnf5UNI>
3. Digital Workshop, Google (безкоштовні онлайн-курси, потрібна реєстрація): <https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua/courses>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Завідувач кафедри
психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНКО